

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INNOVATSION TA'LIM JARAYONINING AHAMIYATI

*Akramjonova Feruza Akramjonovna
Namangan davlat pedagogika instituti.*

*Maktabgacha ta'lim kafedrasi stajyor o'qituvchisi
akramjanovaferuza15@gmail.com*

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim jarayonining ahamiyati bolalar rivojlanishining barcha jihatlarini yaxshilash va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan. Innovatsion ta'lim usullari va texnologiyalarining joriy etilishi bolalarning ijodiy fikrlashini, tanqidiy qarorlar qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, interaktiv va o'yin asosidagi ta'lim metodlari bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirib, ularni o'qish va o'rganish jarayonlariga faol jalb qiladi.

□ **Innovatsion ta'lim, Maktabgacha ta'lim, Pedagogik yondashuvlar, Kreativlik, Tanqidiy fikrlash, Tanqidiy fikrlash, Interaktiv ta'lim, Bola rivojlanishi, Maktabgacha ta'lim, Pedagogik yondashuv, Kognitiv rivojlanish, Ta'lim resurslari, □ Emotsional rivojlanish Ijtimoiy rivojlanish, Bolalar va texnologiya, Multimedia vositalari**

Annotation: The significance of innovative educational processes in preschool educational institutions is aimed at enhancing all aspects of children's development and improving the quality of education. The introduction of innovative teaching methods and technologies helps foster children's creative thinking and their ability to make critical decisions. Additionally, interactive and game-based teaching methods increase children's self-confidence and actively engage them in the learning process.

Keywords: Innovative education, preschool education, pedagogical approaches, creativity, critical thinking, interactive learning, child development, cognitive development, educational resources, emotional development, social development, children and technology, multimedia tools.

Kirish

Prezidentimiz SHavkat Miromonovich Mirziyoyev bejiz ta'limning poydevori maktabgacha ta'lim deb aytmaganlar. Maktabgacha ta'lim — bolalarning hayotidagi muhim bosqich bo'lib, bu davrda ularning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadigan ko'plab omillar mavjud. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim jarayonlarini joriy etish esa nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki bolalarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Ushbu maqolada innovatsion ta'lim

jarayonlarining ahamiyati, ularni tatbiq etish usullari va muammolari haqida batafsil ma'lumot beriladi.

1. Innovatsion ta'lim jarayonlari: Ta'rifi va mohiyati

Innovatsion ta'lim jarayonlari — bu o'qitish va o'rganishning yangi yondashuvlari va metodlarini qo'llashni nazarda tutadi. Bu jarayonlar bolalarning o'z fikrlarini ifoda etishlari, muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishlari va ijodiy fikrlashlariga yordam berish maqsadida yaratilgan.

- **Pedagogik innovatsiyalar:** Yangi ta'lim texnologiyalari, o'yinlar, loyihalar va boshqa metodlar orqali ta'lim jarayonini takomillashtirish.

O'qitishning interaktiv usullari: Bolalar o'zaro muloqotda bo'lishi, o'z fikrlarini ifoda etishi va bir-biridan o'rganishi mumkin. **Innovatsion ta'lim jarayonlari va ularning mohiyati**

Innovatsion ta'lim jarayonlari — bu yangi pedagogik texnologiyalar, usullar va yondashuvlarni qo'llash orqali ta'lim jarayonini takomillashtirishni nazarda tutadi. Bu jarayonlar bolalarning qiziqishlarini, ehtiyojlarini va individual xususiyatlarini hisobga olib, ularga moslashtirilgan o'qitish metodlarini yaratishga qaratilgan.

2. Innovatsion ta'lim jarayonlarining ahamiyati

2.1. Ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyati

- Innovatsion ta'lim jarayonlari bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi. Bolalar yangi g'oyalarni yaratish, muammolarni hal qilish va o'zaro hamkorlikda ishlash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Masalan, loyiha asosidagi o'qitish bolalarga muammoni hal qilish jarayonida ijodiy yondashuvni o'rgatadi. **Ijodiy fikrlashni rivojlantirish:** Innovatsion metodlar orqali bolalar ijodiy yondashuvni o'rganishadi. Masalan, loyiha asosidagi ta'lim bolalarga muammoni hal qilishda ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi.
- **Qiziqarli va interaktiv o'qitish:** Innovatsion usullar, masalan, o'yin va rolli o'yinlar orqali ta'lim jarayonini qiziqarli qilish, bolalarning diqqatini va faol ishtirokini oshiradi.
- **Texnologiyalarni qo'llash:** Zamonaviy texnologiyalar (kompyuterlar, smartfonlar, taqdimot vositalari) bolalarga o'qitishni interaktiv va ko'p tomonlama qilib beradi. Masalan, raqamli vositalar yordamida bolalar ko'proq ma'lumot olishadi va o'z bilimlarini kengaytirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.
- **Shaxsiy yondashuv:** Innovatsion ta'lim jarayonlari har bir bolaning individual ehtiyojlariga moslashish imkonini beradi. Bu esa bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ularning o'ziga xos qobiliyatlarini rivojlantiradi.
- **Ijodiy fikrlashni rivojlantirish:** Innovatsion metodlar orqali bolalar ijodiy yondashuvni o'rganishadi. Masalan, loyiha asosidagi ta'lim bolalarga muammoni hal qilishda ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi.

- **Qiziqarli va interaktiv o'qitish:** Innovatsion usullar, masalan, o'yin va rolli o'yinlar orqali ta'lim jarayonini qiziqarli qilish, bolalarning diqqatini va faol ishtirokini oshiradi.
- **Texnologiyalarni qo'llash:** Zamonaviy texnologiyalar (kompyuterlar, smartfonlar, taqdimot vositalari) bolalarga o'qitishni interaktiv va ko'p tomonlama qilib beradi. Masalan, raqamli vositalar yordamida bolalar ko'proq ma'lumot olishadi va o'z bilimlarini kengaytirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.
- **Shaxsiy yondashuv:** Innovatsion ta'lim jarayonlari har bir bolaning individual ehtiyojlariga moslashish imkonini beradi. Bu esa bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ularning o'ziga xos qobiliyatlarini rivojlantiradi.

2.2. Qiziqarli va interaktiv ta'lim

Ta'lim jarayonining qiziqarli va interaktiv bo'lishi bolalarning diqqatini jalb etish va ularning faol ishtirokini oshirishga yordam beradi. O'yinlar va faoliyatlar orqali ta'lim jarayoni bolalar uchun qiziqarli bo'ladi, bu esa ularning motivatsiyasini oshiradi.

2.3. Shaxsiy yondashuv

Har bir bola o'ziga xos va individual tarzda rivojlanadi. Innovatsion ta'lim jarayonlari orqali o'qituvchilar bolalarning ehtiyojlariga va qobiliyatlariga mos keladigan o'qitish metodlarini qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu shaxsiy yondashuv bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi.

2.4. Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash

Zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish, bolalarning qiziqishini oshirish va bilimlarini kengaytirishga yordam beradi. Multimedia taqdimotlari, raqamli o'yinlar va boshqa innovatsion texnologiyalar bolalar uchun ta'limni qiziqarli va samarali qiladi.

3. Innovatsion ta'lim jarayonlarini tatbiq etish

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim jarayonlarini muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun bir qancha qadamlar amalga oshirilishi zarur:

- **O'qituvchilarni tayyorlash:** Pedagoglarni innovatsion metodologiyalar bo'yicha o'qitish va ularning professional rivojlanishini ta'minlash.
- **Resurslar va infratuzilma:** Innovatsion texnologiyalarni qo'llash uchun zaruriy resurslarni taqdim etish va ta'lim muassasalarini zamonaviy infratuzilma bilan ta'minlash.
- **Hamkorlik:** Oila, jamiyat va ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish. Bu, bolalar ta'lim jarayonida ko'proq qo'llab-quvvatlanishini ta'minlaydi.

3.1. O'qituvchilarni tayyorlash

O'qituvchilarni innovatsion metodologiyalar bo'yicha tayyorlash, ularning professional rivojlanishini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Pedagoglarni yangi uslublar va texnologiyalar bilan tanishtirish orqali ta'lim sifatini oshirish mumkin.

3.2. Ta'lim resurslari

Ta'lim muassasalarida innovatsion ta'lim jarayonlarini amalga oshirish uchun zaruriy resurslarni taqdim etish lozim. O'qitish uchun materiallar, zamonaviy texnologiyalar va infratuzilma o'zgarishlari ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

3.3. Hamkorlik va jamoaviy ish

Oila, jamiyat va ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish, bolalar ta'lim jarayonida ko'proq qo'llab-quvvatlanishini ta'minlaydi. Ta'lim jarayoniga ota-onalarni jalb qilish bolalarning o'z bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi.

4. Muammolar va qiyinchiliklar

Innovatsion ta'lim jarayonlarini tatbiq etishda bir qator muammolar ham mavjud. Ular orasida:

- **O'qituvchilarning tayyorgarlik darajasi:** Ba'zi o'qituvchilar innovatsion metodlarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.
- **Materiallar va resurslar yetishmasligi:** Innovatsion ta'lim jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan materiallar va resurslarning yetishmasligi.
- **Oila va jamiyatdan qo'llab-quvvatlashning yetishmasligi:** Ota-onalar va jamiyat tomonidan ta'lim jarayoniga qiziqish va qo'llab-quvvatlashning yetishmasligi.

5. Xulosa

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim jarayonlari bolalar ta'limida muhim ahamiyatga ega. Ular nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki bolalarning ijodiy fikrlash va shaxsiy rivojlanishini ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Innovatsion ta'lim jarayonlarini muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun o'qituvchilarning tayyorgarligini oshirish, zaruriy resurslarni taqdim etish va oila, jamiyat bilan hamkorlikni kuchaytirish zarur. Bu jarayonlar orqali biz kelajak avlodni ta'lim va rivojlanishga tayyorlashda muhim qadamlar qo'yishimiz mumkin.

Adabiyotlar ro'yhati

1. SH.Qodirova „Maktabgacha pedagogika“ darslik.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 28.01.2022 yildagi PF-60-son “2022 — 2026-YILLARGA MO'ljALLANGAN YANGI O'ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYASI TO'G'RISIDA”
3. Turdiyev N.Sh., Asadov Y.M., Akbarova S.N., Temirov D.Sh. Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari. –T., 2015. 10-17-betlar.

4. Rasulov R., Mo‘ydinov Q. Nutq madanyati va madanyati san’ati. O‘quv qo‘llanma. –T., 2010.

